

Regeringen og Folketinget har i disse år øget fokus på at udvide Danmarks skovareal. Det er positivt. Men det er af altafgørende betydning, hvilken slags skov vi får. Her er vores bud på en skovplan for Danmark.

Skov er ikke bare skov. I produktionsskoven dyrker vi træ til forskellige formål, ligesom vi dyrker afgrøder på marken, mens skovnaturen er levested og åndehul for et utal af dyr, planter og svampe. Hvor produktionsskoven er en velordnet, ensartet, mørk og tæt søjlehal, er skovnaturen et rodet

vildnis. Her blander bøg, eg, pil, poppel og elm sig med blomstrende buske, væltede og rådne stammer og livgivende, luftige lysninger, hvor lyset skinner i tusind nuancer af grøn. Vi har brug for begge slags skov, men de er væsensforskellige.

Hvis ikke vi mennesker optog næsten hver en tomme af det danske landareal, ville det meste være dækket af vild skovnatur. Danmark er et skovland fra naturens hånd. Derfor er langt de fleste af vores landlevende arter knyttet til skovnaturen. Hassel-

musen, den lille flagspætte, eremitbillen og mange andre skovarter er truede, fordi skovnaturen mangler plads til at være vild.

Verdens Skove mener, at Danmarks skovareal skal øges markant, men foruden tømmer skal skovene nu dække andre og mindst ligeså vigtige behov. Vi skal stoppe det kritiske tab af biodiversitet, sikre rent grundvand, modvirke klimaforandringer, imødegå den øgede risiko for oversvømmelser og stormfald, samt give plads til friluftsanser og skabe mulighed for større og vildere naturoplevelser til danskerne.

30 % skov i Danmark i 2040

Planens hovedpunkter

► **Danmarks skovareal skal fordobles og dermed udvides til 30% af landet.** Udvidelsen af skovarealet skal ske, så vi imødekommer behov for biodiversitet, naturgenoprettelse, klimafunktioner, beskyttelse af grundvand, naturoplevelser og friluftsliv.

► **Mindst 5% af Danmarks landareal (17% af skovarealet) bør være strengt beskyttet skovnatur,** i form af skov i naturnationalparker og større, urørte skove. Strengt beskyttet skovnatur er større områder med skovnatur med naturlige økologiske processer og uden træproduktion. Her er biodiversiteten givet den bedste sikring, og skoven er i naturlig tilstand. Eventuel forvaltning tjener kun til naturgenopretning, inkl. udsætning af store planteædere uden fodring og frigivelse af naturlige processer som aldrende og døende træer, stormfald, naturlig vandstand samt insekt og svampeangreb.

► **Mindst 10% af Danmarks landareal (svarende til 33% af skovarealet) bør være anden beskyttet skovnatur,** (dvs. ikke strengt beskyttet). Her er hovedprioriteten natur og biodiversitet, men det kan kombineres med meget nænsom ressourceudnyttelse, eksempelvis begrænset plukhugst af tømmer, bæredygtig jagt eller helårsgræsning med passende dyr uden fodring. Anden beskyttet skovnatur omfatter også mindre urørte skove uden tømmerproduktion, der ikke kvalificerer sig til kategorien strengt beskyttet, eksempelvis fordi skovejeren ikke har plads, mulighed eller ønske om helt frie processer (eksempelvis dræning af hensyn til naboer, kun få store planteædere eller ønske om jagt).

► **15% af landarealet (50% af skovarealet) kan være produktionsskov,** men fortrinsvis med hjemmehørende træarter, gerne modstandsdygtig blandingsskov uden brug af pesticider eller gødskning og med krav om FSC-certificering, hvis der gives støtte fra eller handles med offentlige myndigheder.

Hvordan skal det gøres:

► **SVM regeringsgrundlagets mål om 250.000 hektar ekstra skov** bør udmøntes allerede i 2030 og understøtte målet om langt mere skovnatur. Konkret kunne det ske ved, at 1/3 af arealet (83.333 hektar) anvendes til strengt beskyttet skovnatur, 1/3 til anden beskyttet skovnatur og 1/3 til produktionsskov. De to beskyttede skovkategorier kan etableres udelukkende på de nye skovarealer. Af hensyn til både biodiversitet og klima vil det dog være mere hensigtsmæssigt, at en del af de to kategoriers arealforøgelse i stedet kommer fra eksisterende produktionsskov, der omlægges til beskyttet skovnatur. Til gengæld kan tilsvarende mere produktionsskov etableres på nye arealer.

► **Monokulturer og ensaldrede bevoksninger bør undgås,** da de er dårlige til at klare storme, insektangreb og klimændringer. Der skal skabes robuste, varierede skovlandskaber med hjemmehørende arter og høj biodiversitet.

► **Ny skovnatur bør etableres** (beskyttet og strengt beskyttet). Det vil sige, at man lader skoven komme af sig selv (naturlig succession), hvilket sker helt automatisk og ret hurtigt de fleste steder i Danmark. Det er billigt, giver skovnatur med mange arter, og gavner klimaet. Plantning i lav tæthed kan dog være nødvendigt ved etablering på marker med langt til naturlige frøkilder, ved behov for at øge diversiteten af frøkilder, eller hvis man ønsker, at det skal gå hurtigere (assisteret naturlig succession).

► **Ny skov bør etableres på større arealer og i forbindelse med eksisterende skov eller natur** for at etablere et sammenhængende netværk af naturområder, da dette har langt den mest positive effekt på biodiversiteten.

► **Skovloven** bør ophæves for strengt beskyttet og beskyttet skovnatur (fordi skovloven fremmer produktion og hæmmer naturbeskyttelse), og erstattes af en **biodiversitetslov** med samme stærke krav om arealreservation som i skovloven.

► **Urørt skov** løftes fra en administrativ beskyttelsesordning til permanent juridisk sikring i en **biodiversitetslov**.

► **Grundvandssikring** bør prioriteres via udlægning af sprøjtefri naturarealer med etablering af skovnatur, som vil gavne både grundvand, biodiversitet og klima.

Skovnatur er bedre for både klima og biodiversitet end produktionsskov. Den hurtigste klimaeffekt fås ved at omlægge produktionsskove til skovnatur, gerne helt urørt af træproduktion. Dette vil modvirke klimaforandringer fra allerførste dag ved at have et omgående højt CO₂-optag.

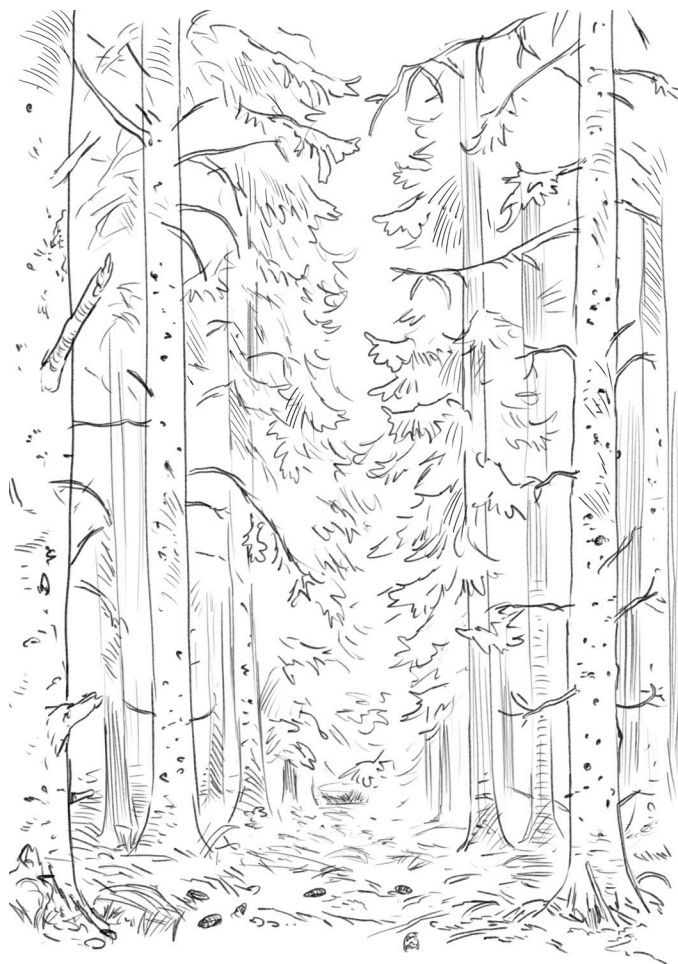
På sigt lagrer urørt skov på tør bund omkring dobbelt så meget kulstof som en produktionsskov på samme sted. Samtidig kan urørte skove kombineres med vådlægning af lavbundslande, hvor skoven kan lagre endnu

mere kulstof, modsat produktionsskoven, der kræver dræning, hvilket fører til udledning af drivhusgasser.

Skovrejsning med produktionsskov er 10-20 år om at komme i gang med at gavne klimaet, og bliver aldrig lige så god for biodiversiteten som urørt skov. Set i lyset af, at det er de næste få årtier, der er afgørende for at undgå klima "tipping points" som tab af polaris og permafrost, vil omlægning af produktionsskov til urørt skov være en nem og billig metode til hurtigt at opnå et effektivt CO₂-optag og

permanent lagring af kulstof til gavn for klimaet.

Produktionsskovens positive effekt for klimaet er begrænset af, at kun en meget lille del af det træ, der går ud af skoven, faktisk bliver brugt til langvarig lagring af CO₂, f.eks. i træmøbler og byggeri. Langt det meste træ bliver brændt af med det samme som biomasse eller inden for få år, i form af kortlivede produkter som pap og papir.

Produktionsskov

Skovnatur

Fakta om det danske skovareal

I Danmark fylder beskyttet skovnatur 0,7% af landarealet, mens produktionsskov optager 14,2%. Verdens Skove foreslår at øge både arealet af produktionsskov og den beskyttede skovnatur til 15% hver, sådan at det danske skovareal totalt fordobles fra 2021-2040 til at dække 30 % af landarealet.